

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 229/2026
05.03.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Мирољуба Томића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничаром, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Радета Вујчића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Сремској Митровици К 97/21 од 20.05.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 745/25 од 03.12.2025. године, у седници већа одржаној дана 05.03.2026. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Радета Вујчића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Сремској Митровици К 97/21 од 20.05.2025. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 745/25 од 03.12.2025. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици К 97/21 од 20.05.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од једне године и новчану казну у износу од 200.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од три месеца од правноснажности пресуде, с тим да ће, ако окривљени не плати новчану казну у одређеном року, суд исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Истом пресудом, окривљени је обавезан да накнади трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем као и да суду плати паушал у износу од 20.000,00 динара, у року од 15 дана од правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 745/25 од 03.12.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА, и пресуда Основног суда у Сремској Митровици К 97/21 од 20.05.2025. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Раде Вујчић, због битних повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и повреде закона из члана 16. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине побијане пресуде и предмет врати суду на поновно одлучивање првостепеном суду или преиначи побијане пресуде, у делу одлуке о кривичној санкцији, тако што ће окривљеног осудити на казну затвора од једне године која ће се извршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује.

Врховни суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Радета Вујчића, доставио Врховном јавном тужилаштву, у складу са чланом 488. став 1. КЗ, и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужилаштва и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Раде Вујчић, захтев за заштиту законитости подноси због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП истичући да првостепени суд није решио предмет оптужбе.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, по оцени Врховног суда, нису основани.

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, постоји уколико пресудом није потпуно решен предмет оптужбе, при чему се о непотпуно решеном предмету оптужбе може говорити само када суд у пресуди није одлучио о некој тачки оптужбе, односно уколико није донео одлуку о неком кривичном делу које је окривљеном стављено на терет, што овде није случај јер је побијаном првостепеном пресудом у потпуности решен предмет оптужбе јавног тужиоца Основног јавног тужилаштва у Сремској Митровици Кти 5/20 од 10.12.2020. године, измењене на главном претресу од 24.05.2024. године, којом је окривљеном АА стављено на терет продужено кривично дело пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ обзиром да између побијане пресуде и оптужбе постоји потпуни чињенични идентитет и то како субјективни (идентитет окривљеног) тако и објективни идентитет (идентитет дела).

Сходно наведеном, Врховни суд налази да побијаном првостепеном пресудом није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА оцењени као неосновани.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Раде Вујчић, захтев за заштиту законитости подноси и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП истичући да првостепени суд у погледу дела које је предмет оптужбе применио закон који се не може применити када је окривљеног огласио кривим због продуженог кривичног дела

пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ. Оглашавајући окривљеног кривим због продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ које је извршено у периоду од 01.07.2016. године до 30.09.2018. године, првостепени суд је, према мишљењу браниоца, учинио повреду члана 5. КЗ обзиром да је радње окривљеног правно требало квалификовати према Кривичном закону („Службени гласник РС“ број 108/14) који је важио у време извршења кривичног дела и блажи је за окривљеног јер је за кривично дело пореска утаја из члана 229. став 3. у вези става 1. КЗ прописивао казну затвора од две до десет година и новчану казну или евентуално као кривично дело неуплаћивање пореза по одбитку из члана 226. КЗ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Супротно наводима захтева за заштиту законитости, Врховни суд налази да су у погледу продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ за које је окривљени АА оптужен и правноснажно оглашен кривим, нижестепени судови правилно применили кривични закон и да сходно томе нису повредили одредбу члана 5. КЗ којом је одређено времено важење кривичног законодавства, с тим да су у побијаним пресудама пропустили да наведу да је реч о Закону о изменама и допунама Кривичног законика објављеном у „Службеном гласнику РС“, број 35/19.

Наиме, из изреке побијане првостепене пресуде произилази да је радње продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ окривљени АА предузео у периоду од 01.07.2016. године до 30.09.2018. године, па како се код продуженог кривичног дела као време извршења узима време предузимања последње радње која улази у састав продуженог кривичног дела, то нижестепени судови, водећи рачуна о временском важењу кривичног законодавства, у конкретном случају, нису ни могли применити одредбе Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 72/09), које су се примењивале од 11.09.2009. године до 28.02.2018. године, већ одредбе Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/19), који је био на снази у време пресуђења и који је, у конкретном случају, блажи за окривљеног од одредбе члана 225. став 3. у вези става 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16), који је важио у време извршења кривичног дела.

Одредбом члана 5. став 1. КЗ регулисано је временско важење кривичног законодавства и то тако што је у ставу 1. овог члана прописано да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, док је у ставу 2. истог члана прописано да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Према Закону о изменама и допунама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 94/16 од 24.11.2016. године), који је примењиван од 01.03.2018. године до 30.11.2019. године, кривично дело пореска утаја прописано је и санкционисано одредбом члана 225. Кривичног законика, којом је за основни облик кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ прописана казна затвора у трајању од 6 месеци до 5 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 500.000,00 динара, док је за квалификовани облик кривичног

дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ прописана казна затвора у трајању од 1 године до 8 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 1.500.000,00 динара, а за најтежи облик кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ прописана је казна затвора у трајању од 3 године до 10 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 7.500.000,00 динара.

Последњим изменама Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/19 од 21.05.2019. године), које се примењују од 01.12.2019. године, за основни облик кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 1. КЗ је забрањена казна затвора у трајању од 1 године до 5 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 1.000.000,00 динара, док је за квалификовани облик кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 2. у вези става 1. КЗ прописана казна затвора у трајању од 2 године до 8 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 5.000.000,00 динара, а за најтежи облик кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ прописана је казна затвора у трајању од 3 године до 10 година и новчана казна уз објективни услов инкриминације да износ обавезе чије се плаћање избегава прелази 15.000.000,00 динара.

У конкретном случају, из списка предмета произилати да је окривљени АА побијаним правноснажним пресудама оглашен кривим да је коришћењем исте ситуације са јединственим умишљајем, као директор предузећа „ББ“ доо ..., противправним радњама које је предузео у периоду од 01.07.2016. године до 30.09.2018. године, исплатом топлог obroка кроз исхрану радника у мензи наведеног предузећа омогућио и извршио исплату дела нето зарада стално запосленим радницима у наведеном периоду, у намери да у потпуности избегне плаћање пореза по одбитку, наведене исплате није евидентирао у пословним књигама као исплату дела зараде, нити је обрачунао и уплатио порез по одбитку, односно није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање пореза нити је надлежном пореском органу поднео пореске пријаве за порез по одбитку за извршене исплате, чиме је избегао плаћање пореза и доприноса у укупном износу од 21.187.395,47 динара и то за 2016. годину у износу од 2.478.476,94 динара, за 2017. годину у износу од 10.559.265,54 динара и за 2018. годину у износу од 8.109.652,99 динара, што је био дужан да учини у моменту исплате нето зарада у складу са одредбама члана 13, 14, 99. и 101. Закона о порезу на доходак грађана, члану 51. Закона о доприносима за обавезно социјално одигурање и члану 41. Закона о пореском поступку и пореској администрацији.

Имајући у виду да је окривљени АА у периоду од 01.07.2016. године до 30.09.2018. године, на претходно описан, начин избегао плаћање пореза и доприноса у укупном износу од 21.187.395,47 динара, то се у његовим радњама стичу сва законска обележја продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. став 5. у вези става 1. Кривичног законика („Службени гласник РС“, број 35/19), који кривични закон је, иако за наведени, најтежи облик овог кривичног дела прописује исту казну затвора у трајању од 3 до 10 година и новчану казну као и Кривични законик („Службени гласник РС“, број 94/16) који је важио у време извршења, блажи за окривљеног услед прописивања вишег износа висине обавезе чије се плаћање избегава, што је битно обележја кривичног дела пореска утаја и додатни критеријум за примену члана 5. КЗ.

Сходно наведеном, неосновано се захтевом за заштиту законитости указује да се у радњама окривљеног евентуално стичу законска обележја кривичног дела неуплаћивање пореза по одбитку из члана 226. КЗ, обзиром да се радња тог кривичног дела састоји у неуплаћивању пореза, доприноса или других прописаних дажбина који су пријављени и обрачунати као пореска обавеза на основу истинитих података, што у овој ситуацији није случај будући да окривљени претходно наведене исплате није евидентирао у пословним књигама као исплату дела зараде, нити је обрачунао и уплатио порез по одбитку, односно није пријавио чињенице које су од утицаја на утврђивање пореза нити је надлежном пореском органу поднео пореске пријаве за порез по одбитку за извршене исплате.

Према томе, описане радње, које је окривљени АА предузео садрже сва законска обележја продуженог кривичног дела пореска утаја из члана 225. став 3. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, па су супротни наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) КЗ, оцењени као неосновани.

Врховни суд се није упуштао у разматрање битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП и повреде закона из члана 16. став 4. ЗКП, због којих бранилац окривљеног АА подноси захтев за заштиту законитости, обзиром да наведене повреде закона, и повреда закона из члана 440. ЗКП на коју указује опорављањем чињеничних утврђења нижестепених судова, не представљају разлоге због којих је, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић